

Hirurglaryň gurultaýy / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Medisina, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Hirurglaryň gurultaýy / satiriki hekaýa

HIRURGLARYŇ GURULTAÝY

Bu gezek hirurglaryň halkara gurultaýy Lýublis şäherinde geçirildi. Onunjy gurultaý dünýäniň iň güýçli hirurglarynyň ünsüni çekip, şeýle kän märekeli boldy. Ol adatdan daşary bolmasa-da, oňa dünýäniň çar tarapyndan habarçylar geldi.

Elbetde, bu gurultaýy futbol oýny, metbugat konferensiýasy, bugdaý reňk ýa-da çypar gyzyň lybasyny güjeňleýşi bilen deňäp boljak däldi. Dünýäniň ýigrimi üç milletiniň wekilelrinden ybarat iň tanymal hirurglary öz ylmy dokladlary bilen çykyş etmelidi. Olaryň içinde şeýle bir ussatlar bardy welin, olar diri adamy duran ýerinde bölek-bölek edip, ýene täzedan direktmegi edil eşekden palan atança-da görmeýärdiler. Olar üçin adamy söküp-düzmek sagat ýa tüpeň söküp düzençe-de ýokdy. Futbol oýunlarynyň netijesi, suwdaky iýmitleriň nusgalary, agyr jenaýatlar hakdaky habarlardan soň gazetler şu gurultaýyň gürrüňini berýärdiler.

Gurultaýyň ilkinji günü dabaraly açylyşa bagyş edildi. Ertesi giňişleýin mejlis bolup, dokladlar diňlendi. Üçülenji günü şol dokladlar ara alnyp maslahatlaşyldy.

Amerikaly meşhur hirurg doktor K.Klazeman öz assistenti bilen tribuna çykdy. Telegraf agentlikleriniň, gazetleriň habarçylary kagyz galamlaryny taýýarlap, edil şikäre çykan awçy dek häzir bolup durdylar. Zaly dolduryp oturan hirurglar hem gulaga geýdirilýän radiolaryny dakynyp, ýeke söz dagam sypdyrman diňlemäge başladylar.

Çykyş edýänler Ýewropanyň dört dilinden haýsam bolsa birini saýlap alyp, şol dilde geplemelidiler.

Doktor K.Klazeman şeýle başlady:

– Gadyrly kärdeşler! Men siz bilen 35 ýyllyk iş tejribämiň dowamyndaky iň täsin operasiýam barada pikir alyşmakçy bolýaryn. Mälim bolşy ýaly, şu çaka çenli barmagyň hamynyň şekilini üýtgetmek hiç kime başartmandy. Medisinanyň taryhynda bu tejribe hakda hiç hili maglumat ýok, şol sebäplem ol okuw kitaplarynda-da beýan edilmedi. Barmaklaryň hamyny näçe gezek sypyrsaňam, ol ýene öňki kaddyna gelyär. Şol sebäpdenem polisiýa ogry-jümrileri, kassa ýarýanlary, ganhorlary aňsat ele salýar.

Soňky operasiýanyň netijesinde maňa barmagyň keşbini üýtgetmek başartmady. Öňümizde duran adam Amerikanyň meşhur biznesmeni ~ emeli tohumlandyryjylaryň koroly mister Tomas. Onuň lakamy "Än döwüji Jek". Ol Federal derňew býurosundan hem hut şu at bilen geçýär. Amerikan polisiýasy on ýyllap onuň yzyna düşdi, her hili ýol bilen ele saljak boldy. Emma öz kärene türgen bu ussady gapjamak olara başartmady. Sebäbi näme? Sebäbi men ony, "Än döwüji Jeki" her ogurlykdan soň plastiki operasiýa edýän. Barmagyň hamynyň keşbini üýtgetmek, jenaplar, diňe bir iň kyn operasiýa bolman, eýsem iň düşewüntli operasiýadyr hem. Näme diýeniňde, ogrular hirurgyň aklygyny ýetirýärler. Ähli ogurlan zatlaryny deň-derman bölüşýärler, ýeri, şunuň nämesi ýamanmyş. Indi bolsa, jenaplar, men sizi kinolenta arkaly şu operasiýanyň tilsimleri bilen tanyşdyrmakçy.

Zaldaky hirurglar, amerikaly kärdeşine hirurgiýa boýunça iň güýçli specialist diýip at berdiler.

Ýöne amerikanlaryň yzyndan çykyp geplän iňlis hirurgy olary öz pikirlerinden dänmäge gaty tiz mejbur etdi. Mister B.Leýns kimdir biri bilen tribuna çykyp, şeýle diýdi:

– Mähriban kärdeşler! Men size medislinanyň taryhynda iň çylşyrymly operasiýa hakynda gürrüň bermekçi. Şol sebäpdenem bu operasiýa ähli hirurglaryň ünsüni özüne çekmelidir. Ine, şu ýanymda duran oglany görýäňizmi? Bu şo-ol gözsüz batyr diýilýän unter ~ Metýu. Ikinji jahan urşunda onuň bir özi 16 duşmanyň janyny jähenneme iberdi. Emma, näçeler gynansak-da, birehim duşman granaty bu gerçeğiň kellesini ardurja alyp gitdi... Öz ýasan ýagymy ulanyp, munuň kellesini öňküje ýerinde oturttdym. Häzir Metýuň kellesi öňküsindenem berk dur. Indi

ony, uly söze toba welin, atom bombasam goparup bilmez! Geliň, indi size şu operasiýanyň syryny düşündireýin.

Gurultaýa gatnaşyjylar agyzlaryny açdy. Olar mundan kyn, mundan çylşyrymly operasiýa hiç bolup bilmez diýdiler. Ýöbe fransuz alymy olaryň bu pikirinem üýtgetdi oturyberdi. Ol tribuna ýany bilen ýarym ýalaňaç owadan çypar gyzy hem alyp çykdy. O gyzy gören gartaşan delegatlar gorsanyşyp başladylar.

– Gadyrly kärdeşler – diýip, fransuz hirurgy söze başlady:

– Men size üýtgeşik bir plastiki operasiýa hakynda gürrüň bersem diýýän. Açyşyma mynasyp baha berersiňiz diýen umydym bar. Ine şu sizi tisingindiren çypar gyz meniň 65 ýaşly gaýyn enem!

Şondan soň ol käbor ahwalatlary jikme-jik gürrüň bermäge başlady, ýagny onuň aýaly aýagyny gşyk basyp ugrapdyr. Hirurg muňa gahar edip, gaýyn enesini ýaş gyza öwürüp, özüne oýnaş edinäýipdir. Fransuz alymy öz dokladyny ylmy esasda delillendirip tamamlady.

Oratorlar yzly-yzyna çykyp gepleýärdiler. Olaryň her haýsam öz täsin açyşlary bilen diňleýjileri aňk edýärdi.

– Adamyň ölmegi bilen onuň ähli organlary ölýär diýip hasap etmek bolmaz – diýip, nemes hirurgy söze başlady. – Infarktdan ölen adamyň, elbetde, ýüregem ölýär. Emma onuň beýleki organlary öňküsi ýaly işläp durandyr. Inçe keselliniňem diňe öýkeni ölýär. Meniň pikirimçe, ýüregiň ýa-da öýkeniň işlemesi bes etse, adama öldi diýmek bolmaz... Merhumyň abat organlaryny ýygnap, täze adam ýasamak maňa başartdy. Ine şu öňüňizde duran oglany görýäňizmi? – diýip, ol her egninde bir adam oturybermeli syratly ýigidi görkezdi. – Ine, şunuň aýagy kör içegeden ölen bendäňki, bili gangrenadan ölen pälwanyňky, kellesi igläp ölen jahylyňky, beýleki organlary hem...

Gurultaýa gatnaşyjylaryň pikiri boýunça, bardy-geldi ertesi gün ýaponiýaly hirurg öz açyşy bilen adamlary täsin galdyrmadyk bolsa, ölüleriň işläp duran organlaryndan täze adam ýasaýan germaniýaly doktor Gýunteriň açyşy iň beýik açyş diýlip yglan edilmelidi.

Ýöne ýaponiýaly ýigit Himi Şiýama-da kem oturmady. Ol bu ýere gelenleri hut aňk etdi. Ol ýanynda duran adamy görkezip, şeýle

diýdi:

– Öňüňizde duran ýapon ýigidi agsaklygy zerarly ikinji jahan urşunda goşun gullugyna çagyrylmady. Muň namys edip, ol öz garnyny pyçaklady, netijede içegeleri daşyna çogdy...

Mejlisiň iň soňky güni geldi. Dokladçylar öz açyşlary bilen biri-birinden öňe geçjek bolýardylar. Ýöne diňe bir hirurg kärdeşleriniň dokladlaryny piňine-de alman, ümsüm diňläp otyrды.

Gurultaýa gatnaşyjylaryň ählisi çykyp gepläpdi. Başlyk bolujy kalam agyz söz aýtmadyk delegata ýüzlenip:

– Jenap, ýeri siz öz operasiýaňyz barada näme aýdyp biljek?..

– diýdi.

– Aý, bilmedim welin, meniň operasiýamy geň görmezmikäňiz diýýän.

Zaldakylar gygyryşyp başladylar:

– Hawwa, aýdyberiň! Diňleýäs!

– Gurultaýda geplemedik wraç bolmaly däl!..

Ahyry ýalbaryp duranlaryndan soň, ol münbere çykmary boldy:

– Ýeri bolýar, diňlejek diýseňiz, aýtmaly bolýan-da. Men bogazdaky badam şekilli mäsleri aýyrmak boýunça siz bilen pikir alyşmakçy bolýan.

Zaldakylar ýene pakyrda berdiler:

– Päheý, ýagşam bir açyş edipdir-ow!

– Şondanam bir açyş bormy?!

Hirurgyň öz üstünden güländiklerine gahary geldi, onda-da sypaýyçylygy elden bermedi:

– Jenaplar! Pespälligim üçin operasiýamy ýokary derejede goýmadym. Üstümden welin güldürtmen. Ynha ýany badam şekilli mäsler barada aýdanymda, hemmäňiz pakyrda berdiňiz...

Zaldaky gülki hasam güýçlendi.

– Biderek zat! Onyňdan operasiýa bolmaz!

– O tetelli operasiýalara el gatmagam gülki!

Goh-galmagal dokladçyny gahar atyna mündürdi:

– Eý, adamlar! Diňläň ahyryn! Ýaňky badam şekilli mäs aýrylan adamyň kimdigini bir bilýäňizmi? Şondan soň gülşüň-dä!

– Goý, ol, Birleşen Milletler Guramasynyň baş sekretary bolsun-da! Heý onuň operasiýa dahylly ýeri barmy ahyryn!

Dokladçy köz ýaly gyzaryp, ähli awusyny pürkdi:

– Operasiýa eden adamym žurnalistdi! Žurnalist!..

Gurultaýyň delegatlary henizem içlerini tutup, gyzył gyran gülşüp ýatyrdylar.

– Žurnalist, täjir, gullukçy, esger, wah, tapawudy näme?..

Dokladçy elini galdyrdy.

– Ýuwaş! Dogry, tapawudy ýoksa ýokduram welin, şol döwür metbugat hakynda kanun kabul edilipdi. Žurnalistiň agzyny açmaga haky ýokdy. Şonuň üçinem onuň bogazyndaky badam şekilli mäsini görgüliň syrt deşigine elimi sokup aýyrmaly boldum.

Delegatlaryň gülkisiniň üstüne suw sepildi. Dym-dyrslyk aralaşdy, münberdäki hirurga uly hatyra goýdular. Şowhunly el çarpyşmalar ýaňlandy.

Hirurglaryň onunjy halkara gurultaýynda badam şekilli mäsni aýyrmak medisina taryhynda iň beýik operasiýa diýlip biragyzdan ykrar edildi.

Eziz NESIN.

Terjime eden: Kemal YKLYMOW.

Satiriki hekaýalar